СВОБОДА — SVOBODA

UNIVERSITY OF ILLINOIS

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 156. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 7. липня, 1928. VOL. XXXVI. No. 156. Jersey City, N. J., Saturday, July 7, 1928. THREE CENTS.

ІТАЛІЙСЬКІ ЛЕТУНИ ПЕРЕЛЕТІЛИ З РИМУ ДО БРАЗИЛІЇ

ДОКОНАЛИ НАЙДОВШОЇ ПОДОРОЖИ ВОЗДУХОМ.

РІО ДЕ ЖЕЖНЕЙРО, Бразилія, 5. липня. — Італійські летуни Артуро Ферарін і Карльо Дельпрете висіли тут нині на північ від бразилійського містечка Наталь, відбувши на своїм літаку дорогу з Риму до столиці Бразилії, що виносить 4,475 миль. У сей спосіб побили вони дотеперішний рекорд довжини лету.

Думали вони спершу добитися до Аргентини, але в дорозі серед мраки стратили дорогу та полетіли більше на північ, як каміряли. Витративши богато газоліни, вони мусіли буди висісти в Бразилії.

В Аргентині збиралися на їх привитанне величезні товпи народа. Дізнавшися, що летуни вже висіли в Бразилії, аргентинський уряд вислав їм привіт і запросини приїхати в Аргентину.

У Римі на вістку про їх перелет понад Атлянтійський океан запанувала небувала радість.

АМЕРИКАНСЬКА ВИПРАВА ВІДКРИВАЄ ОСТАНКИ „КАМІННОГО ЧОЛОВІКА“.

ЗАЛОГА КОРАБЛЯ „МОРІСЕЙ“ НАХОДИТЬ ГРІБ ЧЕТВЕРО ЛЮДИЙ.

ПРИНС РУПЕРТ, Британська Колумбія, 5. липня. — Скунер „Морісей“, яким вибралася наукова виправа на дослідження старовини Аляски, повідомив радіом, що вченим сеї виправи трафилося відкрити на одним острові коли Аляски незвичайно важну памятку передісторичної доби.

Є се гріб чоловіка так званої камінної доби, себто часів, коли люди ще не навчилися були вживати металевого наряддя.

На верху одної недоступної гори відкрили вони гробовище, в якому найшли кости троє дозрілих осіб та одної дитини. Люди, видно, походили не з білої раси. Дозрілі люди були сильної будови й росту. Здається, се був гріб якоїсь лодини, що займала провідне місце серед сих первісних людий.

Учені виправи вважають нахід незвичайно важним для пізнання життя кілька тисяч літ перед нашою добою.

ЛАГОДЯТЬСЯ ДО ПОЛІТИЧНОЇ БОРОТЬБИ.

ОБІ СТОРОНИ ВІДБУВАЮТЬ КАМПАНІЙНІ НАРАДИ.

ВАШИНГТОН, 5. липня. — Др. Ворк, що стоїть на чолі політичної машини Гувера на східні стейти, думає викінчити організацію свого комітету до кінця сього тижня та почати кампанію вже з початком слідуючого.

Ал Смит вернув до Олбані та займеться приготованнєм кампанійної програми, яку він має предложити краєвому комітетови своєї партії.

ЗАГАДОЧНИЙ ВИБУХ БОМБИ.

БРУКЛИН, 5. липня. — В одному домі на Стерлинг Плейз вибухла бомба та покалічила 13 осіб. Поліція ломить собі голову над тим мотивом злочинців, що сю бомбу підложили.

За її підложенне арештовано троє людий, які, на думку поліції, мали пробувати вимусити гроші від одної жінки, що жила в тому домі. Всі арештовані італійські імігранти.

ЖЕРТВИ БУРІ Й ГРОМУ.

НЮ ЙОРК, 5. липня. — З довколичних вод добуто нині тіла 5 людий, що потонули підчас святкования Свята Четвертого Липня. Число всіх жертв свята в сій околиці виносить 23 особи.

Підчас громовиці, що навістила сю околицю нині, грім ударив у пресбітеріянську церкву в Патерсоні, в стейті Ню Джерзі, церква займилася і згоріла. Підчас тої самої бурі згоріли теж стайні військової академії у Вест Пойнт, в стейті Ню Йорк. Грім убив двоє людий.

СЕНАТОР ГЕФЛИН ДІСТАЄ НАДГОРОДУ ЗА НАПАД НА КАТОЛИКІВ.

ВАШИНГТОН, 5. липня. — Нюйорський біржевик Пітер Меловні прислав сенаторови Гефлинови чек на 250 долярів у нагороду за те, що сенатор своїми нападами на католицьку церкву поміг богато сій церкві.

Сенатор віддав сей чек газеті „Феловшип Форум“, яку видає Ку-Клакс Клен, а жертводавцеви написав, що його погляди на наслідки кампанії Гефлина для католицької церкви не зовсім годяться з поглядами ріжних католицьких священиків. У той самий час, як Меловні думає, що Гефлин своєю кампанією поміг католицькій церкві, ріжні католицькі священики публично протестують проти слів Гефлина як шкідливих для католицької церкви.

САМОВБИЙСТВО З РОЗПУКИ ДЛЯ БРАКУ ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК, 5. липня. — У ріці Гудсоні найдено тіло 40-літного Олексія Г. Балевіча, який мав бути капітаном у царській армії. Приїхав він до Америки чотири роки тому назад, але не потрафив тут приноровитися до американських умов. Хоча він знав ріжні світові мови, але не знав англійської, і се йому перешкаджало в добуттю підходячого джабу. Зневірений у вислід своєї життєвої боротьби, він покінчив зі собою.

ТАММАНІ ХОЛ ПОКИДАЄ СВОЮ СТАРУ ДОМІВКУ.

НЮ ЙОРК, 5. липня. — Нюйорська демократична організація Таммані Гол перенеслася з нинішним днем зі своєї історичної домівки на 14. Вул. до нового дому на Парк Евеню.

БОМБА ЗАБИЛА 6 ДІТЕЙ.

БЕРЛИН, 4. липня. — В польськім місті Тарновиць вибухла в домі ручна граната і знищила цілковито дім та забила на місці 6 дітей. В тім домі містилася передше німецька плебісцитова комісія.

ЧИ УКРАЇНЦІ БУЛИ В АМЕРИЦІ ТОМУ 1000 ЛІТ?

В Филаделфії живе литовський католицький священик о. Викентій Делеаніс, котрий є великим приятелем Українців.

О. Делеаніс від довшого часу студіює історію і культуру народів українського, білоруського і литовського, які від віків жили в дружній приязни. На сю тему він вже написав богато праць і розвідок по литовськи й англійськи.

О. Делеаніс вже давнійше був в Нюпорт, Р. Ай., де оглянув і сфотографував старинну святиню „Мабога“. О. Делеаніс каже, що се українське імя: Мати Бога.

Далі на підставі своїх наукових розслідів запевнює, що Українці були в Америці тому майже 1,000 літ, а саме, в 983 році, отже несповна 500 літ перед приїздом Колюмба до континенту Америки. Власне старинні останки, як і святиня „Мабога“, каже о. Делеаніс, походить з того часу.

О. Делеаніс виступає таку історичну теорію:

Українці (Остроготи), Литовці (Саботи) і Білорусини (Деревляни) в 5 століттю творили одну державу. Вони тоді побили Рим і Грецію та пішли на Єгипет. Але вернулись до Европи значно ослаблені. Тевтони (Німці) перли їх тоді із заходу, а Турки і Татари із сходу. Тому їх похід до решти розбився і вони втікали кораблями в ріжні сторони, а деякі з них добились аж до Америки й осіли в 983 році в теперішньому стейті Ровд Айленд, де навіть ще є стародавні імена славянсько-українського походження.

„ЗА БОГАТО ШКОЛЯРІВ ВІРИТЬ У БОГА“.

В московській „Рабочій Газеті“ читаємо: „У сергієвськім повіті, московської губернії, майже всі волостні школи в руках осіб духовного походження, що дістали освіту в духовний академії та парохіяльних школах. Виховання тих учителів веде до того, що в повіті 75 проц. школярів вірить у Бога“. „Рабочая Газета“ обурюється, що так мало дітей є атеїстами.

ГОРБОК ЗАПАВСЯ 40 СТІП.

Коло Балонквист на полудневий схід від Свифт Корент в Саскачевані є горбок, котрий за послідних 14 літ запався вже 40 стіп. Горбок зачав западатися в 1914 р. і від того часу западаєся по три стопі що року. Вчених кличуть тепер, щоби розслідили, яка сему може бути причина.

НОВА МУНІЦІЙНА АФЕРА.

Сербський щоденник „Новості“ доносить, що на білгородському двірці сербська жандармерія викрила, що два вагони, призначені до Болгарії як транспорт помаранч, були наповнені бомбами та муніцією. Вагони затримано, слідство ведеться.

УБИВ ЖІНКУ І ХОДИТЬ СВОБІДНО.

Джордж Ремус, міліонер-бутлеґер, який убив свою жінку, вийшов 20 червня на водю в Колюмбос, Огайо. Найвищий суд стейту піддержав апеляційний суд повіту Аден, який рішив, що Ремус не є хорий на умі. Ремуса оправдано від закиду душогубства тим, що, мовляв, Ремус не був при своїм умі тоді, коли стріляв свою жінку. Ремус, з професії адвокат, сам провадив свою оборону. На підставі рішення суду Ремуса замкнено в заведенню для божевільних. Тоді він знов сам поробив кроки, щоби його освободити, бо він здоровий на умі. Проти Ремуса ставав в суді суперінтендент стейтового шпиталю, який доказував, що Ремус дійсно хорий на умі і що небезпечний для суспільности. Остаточно Ремус таки виграв.

ГУСЕНИЦІ МАНДРУЮТЬ.

До Пейнтон, Саск., на захід від Норт Бетлфорд, доходить гусениці з заходу. Гусениці обідають дерева з листя і так забруджують траву, по котрій повзають, що худоба потім не хоче її їсти. Дощі і холод трохи припинювали похід гусениць, однакож, як потепліє, вони повзають скорійше і навіть влазять до хат. Переходячи через залізні дороги, спиняють поїзди. Гусениці є навою для людей від Едмонтон до Індіян Гед в Саскачевані вже через шість літ.

ДУШОГУБСТВО ПІДЧАС ПРОЦЕСУ.

Оскара Пефля, бувшого редактора часопису „Наес Вінер Журнал“, судили 20 червня в суді у Відни за вимушення. Коли колишній товариш Пефля з тої самої редакції, Бруно Вольф, виступив, щоби свідчити проти Пефля, той витягнув револьвер і влучним вистрілом поклав Вольфа на місци трупом.

ЯКБИ ВОНИ ЩЕ ТАК І РОГИ МАЛИ.

Пише черновецький „Рідний Край“: Румунські націоналісти не криються з тим, що вони хочуть винищити з корінням Українців в Румунії. От і приміри: Недавно тому їхав проф. університету, др. Спину, поїздом через Глібоку й почав розмову зі знайомим Німцем. Розмова йшла про національні меншости. „Вам, Німцям, готові ми дати всі права, але ніяких прав не дамо ми Українцям. Ми їх мусимо зрумунізувати. Інтелігенцію здушимо силою, або ласкою, а мужицтво, хоч за десять літ і буде говорити ще по українськи, то не буде знати, хто воно. Селяне по 10 роках очі виберуть тому, хто їм скаже, що вони Українці“.

Проф. Спину, се стовп ліберальної партії. Другий примір ще більше характеристичний, бо показує члена тої партії, яка обіцяє всі права меншостям. Було се по одному з віч національ-царанистів. Видніші члени сеї партії, а з ними також п. Кракалія, вайшли до ресторану Штубавма. В ресторані сиділо також двох українських інтелігентів. Один з них присівся до проф. Ісопескула-Грекула й перевів розмову про національні права Українців в Румунії. „Українців мусимо ми знищит“, сказав лідер націоналістів.

„ПРИЙШЛА КОЗА ДО ВОЗА“.

Коли в леґіслятурі стейту Мішіґен був послом Нестер А. Гуд, то старався доказати свою доброту (гуд — добрий) стараннями, щоби злочинців як найострійше карати. За його стараннями ухвалено закон, що як кого засудять третій раз за переступлення закона, то він автоматично стає вязнем на ціле життя. Та посовгнулася нога й данови Гудови і то дуже посовгнулася, бо засуджено його за — розбій. Коли однаєе вязні довідалися, якого нового товариша мають між собою, то так виявляли йому свою любов, що управа вязниці була приневолена замкнути Гуда одинцем, щоби другі вязні не вбили його.

ГРАФ БЕТЛЕН МУСІВ ПЕРЕПРОШУВАТИ.

На два двобої був визваний угорський премієр граф Стефан Бетлен 21 червня, але оминув двобої тим, що перепросив обиджених. Підчас дебати в парляменті граф Бетлен виступив дуже остро против опозиційних демократичних послів. Дебата була над урядовим проектом дати шведсько-американському сірниковому тростови сірниковий монополь за кілька міліонів долярів. Демократи противилися монополеви і премієр, відповідаючи їм, сказав: „Ви тільки тому лихі, що комісове за сю трансакцію не піде до ваших кишень“. За се обиджені визвали його на двобій.

„СТРАШНІ ВІДНОСИНИ В ШІКАГО“.

„Відносини в Шікаго — страшні“, сказала жінка в середній віці до властительки склепу з цукорками, Марії Штібе. Властителька склепу приготовилася слухати говірливої костомерки, котра зачала шукати чогось у своїй торбині. Та яке було здивовання купчихи, коли незнакома жінка витягнула з торбини револьвер і змірилася до неї. Жінка, що нарікала на відносини в Шікаго, забрала всі гроші, які могла найти в касі, і забралася, а властителька склепу досі не може зійти з дива, які то страшні відносини в Шікаго.

ТРЕБА ЛУЧШИХ ПРИСЯГЛИХ СУДДІВ.

В Вінніпеґу треба лучших присяглих суддів, бо ті, які тепер є, не є вдоволяючі. Таку думку висловив суддя Едамсон при закінченню сесії суду присяглих 22 червня. По думці судді, треба звертати більшу увагу на те, яких людей вибирається у Вінніпеґу на присяглих суддів. Присяглі судді в Вінніпеґу ріжняться богато від таких же суддів в інших частях провінції і підчас послідної сесії суду вони допустилися бодай одного надужиття справедливости, коли оправдали автомобіліста, який переїхав і убив стоячу на улиці дівчину, що чекала на стріткару.

ГОЛОД МІЖ ЖИДАМИ НА УКРАЇНІ.

Радянські газети принесли вістку, що в жидівських кольоніях на Кримі вибух голод. Виходить з цього, що Жиди на ріллі не вміють працювати і шкода між них роздавати землю.

ЗАГАДОЧНА СМЕРТЬ ФІНАНСОВОГО ЧАРІВНИКА

ОДНІ КАЖУТЬ, ЩО СМЕРТЬ НАСТУПИЛА СЛУЧАЙНО, А ДРУГІ ПРИПУСКАЮТЬ САМОВБИЙСТВО, А ЩЕ ІНШІ НЕ ВІРЯТЬ В НІ ОДНО НІ ДРУГЕ. — ЗА ОДИН ДЕНЬ ВПАЛИ ШЕРИ НА $30,000,000. — ПАНІКА ОГОРНУЛА ШЕРОВЦІВ ТИХ КОМПАНІЙ, ЯКІ КОНТРОЛЮВАВ ЛЕВЕНШТАЙН. — ВИДАВАВ $100,000 ТИЖНЕВО.

ЛОНДОН, 5. липня. — Ціла Европа ломить собі голову над загадочною смертю найбільшого европейського фінансіста і міліонера Альфреда Левенштайна, що мав впасти з аероплянy в море при перелеті через канал Ля Манш і агинути. А найбільше заклопотані банки і шеровці тих підприемств, якими кермував Левенштайн. До него, як якогось фінансового чарівника, мали таке довіре, що купували на сліпо акції тих підприемств, в яких він був головним махером. Коли його не стало, повстала між шеровцями паніка, яка зростала в міру того, як почали ширитися поголоски, що Левенштайн покінчив самовбийством задля фінансових клопотів і відмови нюйорських банків дати йому позичку на суму $25,000,000. Через такі поголоски шери компаній, які контролював Левенштайн, спали на лондонській і брукcельській біржах за один день на $30,000,000.

Смерть Левенштайна толкують собі одначе на загал тим, що він, як звичайно, був задуманий новими спекуляціями і серед задуми відчинив інші двері, як було треба і впав в море. Другі кажуть, що це неможливе, бо треба зужити великої сили, щоби відчинити двері в аероплянi підчас лету. А ходить тут о двері на зовні, звідки тисне воздух. Тому припускають самовбийство.

Інші знов твердять, що Левенштайн мимо втрат мав ще так велике майно, що втрати не могли бути причиною самовбийства, бо саме тепер він був занятий новим фінансовим підприємством, яке мало здивувати цілий світ.

Левенштайн жив дуже виставно. Даючи раз в Бярріц обід для кількох своїх знакомих, післав аероплян до Москви, щоби привезли йому цілком свіжий кавяр. Його тижневий буджет виносив $100,000. В останніх часах закупив кілька перегонових коней, заплативши тільки за одного з них 1,000,000 франків. Але той сам кінь виграв сейчас одну з найбільших нагород, а кромі того величезну суму з титулу закладів.

ШАХТЯРСЬКИЙ ПРОЦЕС СКІНЧИВСЯ.

11 ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ. — ВСІХ ТРОХ НІМЦІВ ЗВІЛЬНЕНО. — РОЗПРАВА ТРЕВАЛА ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ.

МОСКВА, 5. липня. — Шахтярський процес, що вже від довшого часу звертав на себе увагу цілого світа своїми сценами, повними трагедії і комедії, закінчився засудом 11 обжалованих на кару смерти. Шістьох призначив суд до помилування, себто до заміни кари смерти на тюрму. Головних обжалованих засуджено на вязничну кару: Рабіновича на 6 літ, а Кузьму на три роки. До помилування призначено: Березовського, Матова, Казаринова, Шадлуна і Брантановського. Пятьох засуджених буде мусіло згинути.

ФОРД БУДУЄ ДОРОГУ НА УГОРЩИНІ.

БУДУЄ ДАРОМ, АЛЕ ХОЧЕ ПРОДАВАТИ АВТОМОБІЛІ ПО $400 І НЕ ПЛАТИТИ ЦЛА.

БУДАПЕШТ, 5. липня.—Генри Форд згодився побудувати власним коштом дорогу з Будапешту до Сегедина, довгу на 125 миль. Сталося те під услівем, що Форд буде мати право ввозити свої автомобілі до Угорщини без оплати цла.

Таку саму умову мав зробити Форд і з Болгарією.

БУДУТЬ РАТУВАТИ ЦЕПЕЛІНОМ.

ЗА ТРИ ТИЖНІ БУДЕ ЦЕПЕЛІН В КІНГС БЕЙ І РОЗПІЧНЕ РАТУНКОВУ АКЦІЮ.

БЕРЛІН, 5. липня. — Коли не буде іншого ратунку, на протязі трох тижнів вилетить з Німеччини Цепелін, щоби виратувати решту мужви генерала Нобіле, що залишилася на ледах разом з шведським летуном лайтнантом Люндборгом.

Др. Гуго Еккенер, президент цепелінової компанії, заявив, що при помочі цепеліна буде можна легко людей виратувати, бо можна спустити драбину і їх всіх забрати без труду і небезпеки.

ДОСТАВЛЯЮТЬ АЕРОПЛЯНАМИ ПОЖИВУ.

РИМ, 5. липня. — Шведський аероплян скинув сегодня свіжу поживу, ліки й інші артикули залишеним на леді членам експедиції генерала Нобіле.

ВІДВІДАЮТЬ КАЙЗЕРА.

ДАБЛИН, 5. липня. — Німецьких летунів і майора Фицморіса витають в Ірляндії дуже гостинно. Та німецькі летуни Кель і барон Гінефельд спішаться, бо одержали запросини від бувшого німецького кайзера. Завтра полетять до Дорн в Голяндії і будуть в б. кайзера на обіді. Фицморис не хоче відвідати кайзера, хоч дістав від нього запрошенне. В той спосіб летуни перший раз розібють свою трійцю.

50 ЛЮДЕЙ ОБІДАЄ В ДИРИЖАБЛЮ.

ЧУДО НОВОЧАСНОЇ ТЕХНІКИ. — КОРАБЕЛЬ ЩЕ НЕ ВИКІНЧЕНИЙ. — БУДЕ ПРИЗНАЧЕНИЙ ДО ПЕРЕЛЕТУ ОКЕАНУ.

ГАВДЕН, Англія, 5. липня. — 50 гостей засіло до обіду в середині кермового корабля Р-100. Всі не могли надивуватися і зрозуміти, що вони сидять в столовій аероплянy, а не в якімсь готелю чи на великанськім кораблі. Кермовий корабель буде викінчений аж за рік і буде призначений до летів через океан для комерційних та пасажирських цілей. Буде міг забрати за одним разом 100 пасажирів, які будуть мешкати у висідних кабінах. На воздухоплаві будуть променади і салі до танців. Досі видано на його будову $1,750,000. Денно працює біля його викінчення понад 800 робітників.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОЗВОЛИТИ ЕПИСКОПОВИ ДИКТУВАТИ?

Як можна було сподіватися, кандидатура римо-католика Ал. Смита на уряд президента Злучених Держав викликує оживлену дискусію за питанне відношення заряду церков до заряду держави. Першу притоку до такої доскусії дала вже сама демократична конвенція в Гюстоні, хоча зовсім не в тому напрямку, в якім сподівалися противники Смита.

Притокою була промова ґубернатора Тексасу Дена Муді підчас дебати над плятформою партії взагалі, а над точкою про прогибіцію спеціяльно. Муді говорив за тим, щоби демократична партія зобовязалася до вірного й сильного виконування прогибіції. При тій нагоді заявив він, що за таке зобовязанне похвалює Джеймз Кенон, епископ методиської церкви.

З приводу власне сеї заяви забрали голос ріжні ґазети, і то ґазети демократичні. Між инчими нюйорський „Ворлд" писав:

„Мистер Джеймз Кенон як приватний горожанин має повне право висказувати свою похвалу або догану для прогибіційної точки. Але „епископ Кенон методиської церкви" не має місця в політиці та повинен держатися осторонь від неї. Коли ґубернатор Тексасу наводить похвалу епископа, то тут видно урядник церкви пробує вмішуватися до уряду в зовсім невідповідний спосіб. Думка пана Кенона має вагу тільки тому, бо він має представляти методиську епископальну церкву полудневих стейтів. Його похвала або догана може мати політичне значіння тільки тому, бо він мігби загрозити, що вжие свого впливу в своїй церкві для політики, для виборів. У сей спосіб епископ Кенон і ґубернатор Муді та їм подібні хочуть запхати церкву до політики, і кождий здорово думаючий Американець повинен виступити проти сеї спроби".

„Ворлд" пише далі:

„Що сказалиби сі люди, якби так у Гюстоні встав якийсь делеґат та сказав, що він радився за якусь точку демократичної програми в американських кардиналів та що вони не бачуть ніякого закиду проти його пропозиції? А прецінь се власне робить ґубернатор Муді. Коли яканебудь секта, католицька чи жидівська, презбитеріянська чи методиська, мішається до політики, тоді для добра політики, для добра здорової держави функціонарам церкви сейчас належиться остра й болюча відправа".

У сей спосіб боронять своїх горожанських прав свідомі своїх горожанських свобід Американці.

ПРЕЗИДЕНТ ДР. Е. ПЕТРУШЕВИЧ В ОБОРОНІ „ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ"

(Оригінальна допиcа до „Свободи").

По довшій мовчанці проговорили нарешті органи Президента д-ра Петрушевича **„Рада"** та **„Праця"** про свого шефа та про його працю в обороні західно-українських земель! Вправді, розходиться в тім випадку лише о Закарпатську Україну — але і то вже велика ласка, що ті два часописи відозвалися нарешті про Президента та дали нагоду галицькій суспільности довідатись, що він не лиш ще жиє, але й працює — а що найважнійше — що працює з корисними для народної справи вислідами.

Доси було іменно звичаєм краєвої преси, стало і — як кажуть Поляки „з запалем ґодним лепшей справи" — Президента Петрушевича бойкотувати, цілу його діяльність за границею промовчувати, а навіть про саму його екзистенцію на цім божім світі нічого не згадувати!

Яка ціль була цеї тактики? Які причини її?

Нічого иншого, як лиш партійна а радше клікова злоба, бож сам Президент Петрушевич вийшов властиво і сам з тих кругів, що тепер стоять в краю на чолі. Та тут іде о щось більше серіозного, есенціонального, а іменно о це, що **др. Петрушевич** є безпардонним **самостійником**. а багато панів з УНДА є в глибині душі своєї властиво угодовцями і радо би згодилися на якутаку куцу автономію, коби лише не наразитись, надто на своїх леговищах вигідних.

Тай іде їм ще о особисту амбіцію, о компетенцію. Бо преціж то **лише вони** покликані до заступництва західних Українців, лише вони є цвітом українського народа під Польщею і лиш вони мають право в імени його говорити не лиш в краю, але і за границею.

Лише що якось їм бракує відваги звертатись до заграниці — хочби ось до Ліґи Націй — з домаганням захисту і оборони, як це зробили наприклад ось Німці з польського Поморя, — котрі не лиш звернулися зі своїми жалями до тої Ліґи, але ще понадто виграли справу!

В тім своїм засліпленню і зарозумілости про свою виключну компетенцію назвали Ундисти і свій клюб в польськім соймі **„українським"** без всякого додатку (немовбито инші клюби українських послів — вже не були українськими!), а свій зїзд партійний — **„Народним Зїздом"** немовбито зїзди других українських партій не були народними!

Що таке стале і злобне промовчуванне діяльности Президента є для народної справи в краю надзвичайно шкідливим та причиняється лише ще більше до похнюплення нашої і так вже прибитої суспільности — це нашим великим людям з УНД-а — „байбардзо". Їм досить, що через таке промовчуванне вони тим більше підвисшають свій власний авторитет та скріпляють (бодай по їх власній думці) блеск свого партійного імени.

Остаточно — ту їх тактику (зосібна взявши на увагу їх притаєне угодовство) можна ще зрозуміти — але бойкотованне свого власного шефа „Радою" та „Працею" зрозуміти було вже годі.

Но! але сталось нарешті чудо і нараз і „Рада" і „Праця" проговорили про Президента Петрушевича та про його роботу — і то в двох довжезних статтях. Однакож, правду сказавши, не могло бути інакше, бо сталась одна ще більша несподіванка: про закордонну діяльність Президента заговорило нараз навіть ундівське „Діло".

Не легко йому це вправді прийшло — але остаточно воно було змушене перервати свою мовчанку, бо про дипльоматичні кроки Президента **в справі Закарпатської України** заговорив тамошний кацапський **„Русскій Вѣстникъ"**, орган „Автономного Земледѣльского Союза".

Той „Р. Вѣстникъ" оголосив іменно в своїм 21 числі ось яку резолюцію так званого „Комітету трох Ліґи Націй":

„Після розгляду скарг пана д-ра Петрушевича про положенне в Карпатській Руси — Комітет трох доручив Секретаріятови Ліґи Націй повідомити чехословацький уряд, що Комітет із зацікавленнем ствердив поступ, який зроблено з погляду здійснення автономії підкарпатської области. Та в міжчасі він не міг набрати враження, щоби зроблений був такий поважний поступ, як цего можна було сподіватися на основі поданих в 1923 р. пояснень чеського уряду. Комітет сподіється, що чеський уряд тепер скорше поступатиме на шляху до тієї мети та що перед вересневим засіданнем **Ради він радо бачитиме дальші звідомлення чеського уряду в тій справі".**

Ось таку вістку подав „Русскій Вѣстникъ" про це, що діється **у Лізі Націй з жалобами і пропамятними письмами Президента Петрушевича в справі Закарпатської України. — Як бачимо — то Ліґа Націй — зглядно вибрана нею спеціяльна для цеї справи комісія трох — взяла на увагу ті дипльоматичні кроки Президента Петрушевича і в дуже дипльоматичній формі — як личить дипльоматам у відношенню до своїх союзників — дала чеському урядови такого порядного носа за ті брехливі звіти, які** представник **його зложив перед Ліґою Націй в наслідок** скарги „Автономічного Земледільського Союза" **в р. 1923.**

Колиж уже кацапські ґазети на Закарпатській Україні не могли промовчати такого гарного успіху Президента Петрушевича — то остаточно мусіло і „Діло" — хоч і з болем серця — заговорити про це.

І заговорило — та присвятило тій справі велику вступну статтю — клеймуючи в гострих словах політику Чехів супроти Закарпатської України, як іне менше хрунівство теперішного мальованого ґубернатора (кацапа) Бескида, котрий, щоби удержатися на ґубернаторськім престолі, почав вихвалювати в мадярській ґазеті (за чеські гроші) „Уй Кезлень" благодати чеського **пановання над Закарпаттем, та представляти, що лайдацька чеська реформа адміністрації в тім краю є властиво сильним мостом до повної автономії!**

Супроти такого рішучого виступлення „Діла" не лишалось нічого иншого і „Раді" та „Праці", які також заговорили про цю справу і піднесли у вимовних словах заслуги Президента д-ра Петрушевича на полі боротьби о права Закарпатської України. А „Рада" пішла навіть так далеко, що зацитувала один уступ меморанда, внесеного в тій справі д-ром Петрушевичем до Ліґи Націй і Ради Амбасадорів ще 23 вересня **1926** року. Ті кінцеві домагання згаданого меморанда напроваджую тут і я.

„І. Висока Конференція Амбасадорів як сучасний найвищий орган антанти зволить ужити всіх вказаних заходів, щоби Чехословаччина негайно виконала постанови артикулу 10. до 14. санжерменського мирового договору і виданого нею і під омофором держав антанти Ґенерального Статута з дня 18 падолиста 1919 р. для автономної Підкарпатської Руси і завела в цій країні повну територіяльну автономію з власним соймом і відповідальним перед ним ґубернатором.

„ІІ. Висока Конференція Амбасадорів зволить по думці арт. 10. санжерменського договору довести як найскорше до відграничення Підкарпатської Руси від Чехословаччини і прилучення до Підкарпатської Руси неправно відірваної від неї української частини Словаччини.

„III. Висока Рада Амбасадорів зволить підняти всі вказані кроки, щоби Чехословаччина виконала міжнародні постанови дотично введення на Підкарпатській Руси територіяльної автономії з власним соймом і відповідальним перед ним ґубернатором, та щоби чимскорше настала зміна невиносимого положення українського населення цеї країни згідно з постановами санжерменського договору і **Ґенерального Статута для Автономної Підкарпатської Руси і згідно з засадами людяности і справедливости".**

Ось так **„шарпнулися"** нарешті оба краєві орґани Президента Петрушевича, котрих головним обовязком власне і є піддержувати контакт поміж ним і краєм і в той спосіб підбадьорювати нашу людність. — Вона-ж в своїй недолі повинна преці знати, що все-ж таки є ще хтось, хто дбає за її права і заступає її перед тими, котрі є тепер властиво панами цілої західної і середної Европи.

Цілком инакше держалаби ся і наша галицька інтеліґенція, коли би мала таку моральну підпору — але щож — безпосередний орґан Президента Петрушевича, виходячий у Берліні (Eisenacherstrasse 53 III), **„Український Прапор"** до краю не доходить внаслідок польської контролі на границі, а по части і в наслідок непорадности адміністрації — а коли би „Рада" і „Праця" і на далі так бойкотували свого шефа як доси — то звідкиж може та інтеліґенція знати, що властиво пан Президент робить і чи він видає яку часопись за границею — чи ні?

А преціж можна би помістити в „Раді" час до часу бодай зміст кождого нового числа „Українського Прапору"! Щож, коли їх редактори „не восхотіша разуміти"!

А чи не було би нпр. порадним, коли би ті часописи поміщували просто точні переклади тих споминів, котрі тепер видають ріжні товариші Пілсудського з часів його терористичної акції в роках 1905—1906? Многі з тих споминів друковано у Варшаві, в часописях без застереження авторського права, так, що мож би цілком сміло друкувати переклади їх в українських часописях.

Щож, коли і цего панове редактори „Ради" і „Праці" „не восхотіша разуміти".

Отже нащо вони властиво виходять?

Сама сварка на Ундистів ще невистарчає, але треба народови також щось справді інтересного і засадничого подати.

У всякому разі — обі ті часописи є з тої причини дуже пожиточними, що є немов би контрольорами над ундівською політикою, котра мусить через це бути в своїх тайних угодовських плянах більше осторожною.

Впрочім і між Ундистами є дві течії: одна більше угодова — (О. Луцький, Загайкевич, Куницький і др.), а друга більше опозиційна, котру представляє головно посол Паліїв. Угодовців є більше — хоч сам голова ундівського клюбу, др. Дм. Левицький (як знаємо з недавної його промови), є досить опозиційно настроєний.

У всякому разі я радив би братам Американцям запізнатися близше з всіма трома орґанами Президента Петрушевича бо в них — зосібна в **„Українському Прапорі"** — найдуть вони неодно таке, чого в инших часописах нема. А передовсім — бачимо у них ясну **самостійницьку лінію** і безпардонну непохитну оборону прав Західної України.

Ю. Горовенко.

Львів, 18 червня 1928.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(150)

„Краєвий Комітет для охорони революції закликає всю людність до спокою, а всі революційні й демократичні орґанізації обєднатися в місцеві Комітети для охорони революції під проводом Краєвого Комітету.

„Громадяне України, до спокою, до праці й дружньої оборони революції вас кличе Краєвий Комітет!"

Того самого дня оголосив Комітет обовязкову постанову для населення України такого змісту:

„1) Всякого роду погроми, бешкети й непорядки будуть безмилосердно придушуватися всіма засобами, які маються в розпорядженню Комітету, аж до вживання збройної сили; 2) всякі прояви контрреволюційної аґітації, спроби нацькувати одну частину населення на другу й підбурити до безпорядків на ґрунті харчових трудностей будуть рішуче подавлятися й винувні понесуть найтяжчу кару; 3) в ціли охорони спокою в краю забороняється, до часу скасування цієї постанови, зібрання й віча під відкритим небом і всякі инші виступи на вулиці; 4) всім властям на Україні пропонується вжити всіх заходів, які є в їх розпорядженню, до непохитного виконання цієї обовязкової постанови. Комітет певний в тім, що населення краю зуміє оцінити серіозність становища й приложе всіх сил до охорони революції та спокою краю".

„В міській Раді. Надзвичайне засідання 26 жовтня відкрилося промовою голови ради Дрелінґа, в якій він висловив певну надію, що більшість Ради стане на боці тимчасового уряду в його боротьбі з анархістичним виступом большевиків.

„Д. Антонович (укр. с.-д.) яко член президії висловив свій жаль, що голова відкрив засідання вузько-фракційною промовою. Президія повинна бути безсторонною, особливо в такий час. Яко представник укр. со.-дем. фракції в Раді Д. Антонович заявив, що українські соц.-демократи не большевики й не меньшевики й на їхню сутичку дивляться як на фракційну незгоду. А коли в цій незгоді доходить до зброї, то ми вважаємо своїм обовязком пильнувати, щоб цим не покористувалися панове зправа. Вся власть мусить належати Краєвому Революційному Комітетові Центральної Ради, а на території міста Києва власть належить до Міської Ради, яка мусить обороняти тут завойовання революції. Комітет Міської Ради мусить домагатися місця в Краєвім Комітеті, а він уже може дати свого комісаря в міській.

„Есери, меньшевики й кадети (конст.-демократи) гаряче обстоювали піддержку тимчасового уряду та пристрасно нападали на большевиків. Рафес у довгій промові висловився за те, що Бунд ні в якому разі не може піддержувати тимчасового уряду, що Україна має щастя мати Центральну Раду, яка опирається на широкі маси селянства, чого ніде в Росії немає. Коли Центральна Рада може поширити свій вплив на девять ґуберній замісць пятьох, то ми можемо цьому тільки радіти.

„Чорна сотня висунула всю свою артилерію — Шульґіна, Савенка, Бугаєвського. Ці панки силкувалися закидати брудом Центральну Раду та кликали до анархії, до непослуху Революційному Комітету. З чорносотенною промовою виступив між иншим рос. соц.-демократ Незлобін*), кинувши інсинуацію, ніби Центральна Рада хоче зірвати Установчі Збори.

„На предложену резолюцію есерів українська с.-дем. фракція пропонувала не торкатися відношення Ради до конфлікту тимчасового уряду з большевиками та в голосуванню над цією частиною резолюції участи не брала. В тій же частині її, котра пропонувала заложити комітет ратунку революції на території Києва, фракція внесла пропозицію вибрати шістьох членів Ради з участю представників Ради Робітничих і Салдатських Депутатів та комісаря Краєвого Комітету Центр. Ради. Міська Рада висловила бажання, щоби начальник Київської Округи погоджував свою діяльність з волею Краєвого Революційного Комітету.

„Відношення Укр. Ц. Ради до повстання большевиків у Петрограді.

„На засіданню Малої Ради 26. жовтня укр. соц.-револ. М. Ковалевський запропонував отсю резолюцію, підтриману укр. соц.-дем. Ткаченком, в справі повстання большевиків: „Визнаючи, що влада в державі, як і в кожнім окремім краю, повинна перейти до рук всієї революційної демократії, уважаючи недопустимим перехід всієї влади виключно до рук робітничих і салдатських депутатів, котрі являються тільки частиною зорганізованої демократії, Українська Центральна Рада через це висловлюється проти повстання у Петрограді".

„В дебатах над резолюцією Рафес вимагав, щоб Мала Рада висловила рішучий осуд повстання большевиків і заявила, що буде боротися з піддержкою його на Україні. М. Ткаченко приняв другу частину поправки, що-ж до осуду повстання, — українська соціял-демократія не може його ухвалити, бо це значилоб, що в повстанню винні тільки большевики, тоді як в далеко більшій мірі винен тут коаліційний тимчасовий уряд з його клясовою буржуазною тактикою та імперіялістичним затягненням війни.

„Проти голосів, головним чином російських соціял-імперіялістів, Мала Рада відкинула осуд повстання. Відкинено також поправку російського есера Сараджева, де говорилося про „навязування большевиками волі меньшости демократії — всій демократії". Мала Рада приняла резолюцію Ковалевського і Ткаченка. Ця резолюція, як каже Касяненко в „Робітничій Ґазеті" з дня 4 листопада, „вимучена" була бундовцем Рафесом, підісланим контр-революційним Квяцінським для розколу демократії України. Рафес домагався далі, щоб повна Рада підтвердила ту резолюцію, але до сього вже не прийшло, ситуація скоро вияснилася в бік кооперації Ради з большевиками.

„Наслідком приняття Радою повищої резолюції вийшов з Малої Ради провідник большевиків Ґ. Пятаков з словами: „Коли ви будете гинути під ударами російського імперіялізму*), ми будемо з вами зі зброєю в руках".

„Тактикою Українців було, що доки не знати, чим і як скінчиться петроградське повстання, муситься обєднати всі сили демократії, щоб взяти в свої руки військову силу й недопустити вжитку її проти себе. Для того створено Краєвий Комітет охорони революції під кермою Ради та втягнено туди большевиків. Та на засіданню Малої Ради 26 жовтня згоду розбито. Большевики вийшли. Разом з тим почали кружляти чутки про сепаратний виступ большевиків. Українці, уважаючи для себе виступ передвчасним, почали вживати заходів, щоби не допустити до проливу крови.

„Розгром Ради робітничих депутатів.

„Проти Краєвого Комітету охорони революції на Україні рішуче виступив штаб округи, на чолі з новопризначеним поза плечима Ради начальником округи Поляком ґенералом Квецінським і комісаром при окрузі, Українцем ренеґатом Кірієнком. Опираючись на школи юнкерів і прапорщиків та на козаків, постановив штаб кровю залити всяку спробу революції. На поміч собі викликав штаб з фронту ще деякі козачі части, чеськословацький батальон і кілька так званих батальонів смерти, вірних скинутому правительству. Краєвий Комітет охорони революції проголосив штаб розпущеним. Очікуючи допомоги з фронту, штаб вирішив розправитися з Радою Робітничих Депутатів, провід якої спочивав в руках большевиків.

(Дальше буде)

*) Голова Київського Совіта Робітничих Депутатів. — В. К.

*) Прийшовши до влади, Пятаков став найбільшим ідеольоґом російського імперіялізму і нищення всього українського. — В. К.

СПРОСТОВАННЄ ДРУКАРСЬКОЇ ПОХИБКИ.

У редакційній статті **„Протести проти польського засуду"**, яка була друкована в попереднім числі „Свободи", у другій шпальні, 5 стрічка згори, слово „підтримуючи" треба замінити словом **„підриваючи"**.

1. маляр: Знаєте, той Круцецький насміхається з моїх малюнків. Каже, що не представляють ніякої вартости.

2-гий маляр: Не робіть собі нічого з того. Він не має ніякої власної думки. Повторяє лише це, що всі говорять.

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE YOU IN THE JUVENILE DEPARTMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ОДНА ЧУЖА ОРІЄНТАЦІЯ.

Тутешні представники Микити Шаповала вписують довгелезні статті в обороні бувшого міністра земельних справ на Україні за часів Директорії. Головним аргументом у них є те, що Шаповал перший з Наддніпрянців виступив проти польонофільської політики уряду У. Н. Р. та перший же таки проти Поляків. Очевидно, могло статися й навідворот. Але що це за заслуга така, бути ворогом нашого ворога? Та не варто над таким питанням спинятися, бо тільки ес-ери і можуть додуматься до такого аргументу.

Перебуваючий нині в Америці п. Григорієв, такби мовити, відбиток самого Микити, їздить по „городах та весях" і прочитує якісь лекції. Говорить про потребу освіти для українського народа та вихваляється досягненнями на культурнім полі в Празі. Хто почуе такі перехвалки компанії Шаповала, тому може все те видаватися справді чимось дуже поважним, заслугуючим на подив. Виходилоби, що Українцям треба мати велику любов і до пана Шаповала й до Чехів за їх попираннє української освіти. Тимчасом про українську освіту читаю в одній закарпатській ґазеті таке:

„Закарпатська Україна поділена на Пряшівську і Прикарпатську Русь. І та і друга частина гниють, а не процвітають. Одну з них чехізують, а другу словачать. На Підкарпатській Русі є 18,000 чеських урядовців; вони мають свою гімназію, горожанські школи і багато чеських шкіл. В Пряшівській Руси, де живуть 200,000 Українців, нема ні одної школи не тільки української, а навіть і місцевою мовою. Тут ґвалтовно переводиться словакізація".

Таке пише закарпатська газета. Чи пани викладачі з групи Шаповала читали про те? По щож хвалитися якимись заслугами? Кому потрібний „робітничий університет"? Хіба самим організаторам, та Чехам, яких таке діло ні болить, ні свербить.

Пан Микита Шаповал і Ко. перехваляються, що вони користаються впливом та повагою в самого Масарика. Коли так, то як вони сміють затуляти очи на безправства „братів словян"?

Але в п. Шаповала й Ко. відповідати на питання нема часу. Їм більше важне організувати Московщину, „без якої тяжко буде Україні". Для них важний „Союз на Сході Европи, а не горстка Українців, до яких треба прикласти роботи та терпіння.

А може пани Шаповали не хочуть конфлікту з Москалями, що ведуть свою агітацію на Карпатській Україні?

Все можливе. Коли було можливе перекидання Шаповала від Директорії до комуністів, а відтак назад, то чому неможливе бажання не втручатися у „внутрішні московські справи" на Прикарпатській Україні? І ще одно треба сказати: Сміється верша з болота, а сама в болоті. Накидається М. Шаповал на Петлюрівців з „Тризуба" за польонофільство, а сам і пальцем не рухне і слова не вимовить проти денаціоналізування найбільше темної частини нашого народа. А головне, находить собі однодумців і зпоміж української еміґрації в Америці.

Щирий український націоналіст мусить однаково осудити московську орієнтацію всяких Вістий, польську „Тризубів" і „Руських Селян" та чеську „Федералістів Сходу Европи".

Самостійник.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Закінчення року в українській народній школі.

Українська народня школа, яка міститься в будинку української православної парохії при 14-ій улиці в Ню Йорку, закінчила перший рік свого істновання двома дитячими іспитами і шкільним концертом.

В четвер, 28. червня ц. р., між годиною 7 і 9 вечером, відбувся іспит шкільної дітвори з І. кляси, а в пятницю, 29. червня, в тім самім часі — іспит ІІ., ІІІ. і IV. кляси. В суботу вечером, 30. червня, між годиною 8 і 10, уладжено заходом шкільної управи концерт, на якім продукувалися школярі і школярки згаданої школи та дитяча орхестра зі школи проф. М. Гайворонського.

На іспиті в І. клясі дітвора під проводом свого вчителя Осипа Стеткевича пописувалася перед зібраними гостями читанням, оповіданням, писанням на таблиці диктованих самими школярами і гостями речень та співом і відповідними деклямаціями. Вірші говорили отсі діти: Олена Боднар, Іванна Гулягроцька, Василь Заразка, Ольга Каришин, Анна Курчій, Семен Курчій, Іван Куцик, Петро Ланда, Ева Музика, Марія Музика, Мирослав Петрух, Анна Редчук, Стефанія Тураш, Анна Филипів, Емілія Хитрик і Ольга Тисаровська. Коротеньку промову до присутних гостей виголосив відзначаючий школяр Стефан Дроботій.

Подібний іспит відбувся і в трох дальших клясах названої школи (учитель О. Стеткевич). Тут дітвора, крім читання, оповідання, писання на таблиці і співу, пописувалася ще своїм знанням української граматики, історії й географії. Деклямували отсі школярі і школярки: Михайло Бригідир Микола Ґанчар, Іван Ґорaль, Григорій Гула, Пилип Гула Зенон Дембіцький, Ольга Дембіцька, Іван Дубляник, Броніслава Жуковська, Вікторія Жуковська, Петро Кузьма, Іван Мартинович, Іван Олексин, Іван Пшик, Софія Семан і Стефанія Семан. Відповідну промову до гостей сказав ученик IV. кляси Василь Гула.

На концертову програму (в суботу) зложились ось-які річи: 1) Промова до дітей і старших — виголосив редактор „Свободи" Ом. Ревюк; 2) Діточий хор відспівав чотири пісні: „Школяре, школяре", „Ой у полі могила", „Куку куку" і „Гори сині"; 3) Орхестра проф. Гайворонського відограла два кусники; 4) Стефанія Тураш (уч. ІІ. кл.) відделяклямувала вірш „Люблю", а Стефанія Семан (уч. ІІ. кл.) — „Наш пропор"; 5) Діточий хор відспівав чотири пісні: „Не зазуля в лісі затужила", „Ой летіла зазуленька", „Ой нависли чорні хмари" і „Гей Січ іде"; 6) Скрипкове сольо відограла ученица проф. Гайворонського Степанія Ковалко; 7) Броніслава Жуковська (уч. ІІІ. кл.) віддеклямувала вірш „Хто є нічим?", Михайло Бриґідир — „Осляча натура" й Іван Пшик — „Мій рідний край"; 8) Діточий хор у супроводі орхестри відспівав дві пісні: „Темна нічка" і „Люба ластівочко!"; 9) Микола Ґанчар (уч. ІІ. кл.) виголосив до численних гостей ось-таку промову:

Достойні Гості!

Нинішним скромним концертом ми закінчили свій шкільний рік в українській народній школі в Ню Йорку. Як виглядав наш шкільний попис — се вже не наша річ судити, але просимо приняти запевненнє, що нинішний вечір, наше глибоко в наших дитячих серцях записалося, то й запишеться. Ми ще малі дітваки, але вже розуміємо добре, хто нас любить і нам добра бажає.

Найбільші наші приятелі — се наші любі родичі, котрі нас до сеї української школи посилали, щоби ми в ній навчились любити і шанувати все те, що вони самі ще з малку полюбили.

Другі наші приятелі — се поважані урядники нашої школи, котрі не жалували свого труду і гроша, щоби ту нашу школу на відповідній висоті задержати.

Треті наші приятелі — се українська православна парохія в Ню Йорку і її примірний душпастир, котрі нашу школу в своїм будинку безплатно примістили, безкорисно свою салю на наші концерти відступали, а крім того ще й за нашою школою щиро аґітували.

Четверті наші приятелі — се наші учителі, а особливо Високоповажаний Пан Професор Гайворонський, котрий зі своєю славною орхестрою вже нераз на наших концертах зовсім задармо виступав, щоби морально і матеріяльно нашу школу піддержати.

Пяті наші приятелі — се ті щирі Українці й Українки, котрі по своїм силам нашу школу в кождій потребі підпомагали.

Бачите, шановні гості, які то ми щасливі: скільки то ріжних приятелів ми маємо! Хоч ми нераз у своїм нерозумі вам чимнебудь докучимо, то все таки ви нас любите; любите, бо віруєте, що ми виростемо вам на потіху, а нашому народови на славу. Дай, Боже, щоби воно так сталося, щоби ви ніколи не жалували свого для нас труду і прихильности!

Дякуємо вам, наші дорогі гості, за те, що ви до нас на наше нинішне свято прибули, і за те, що своїм приміром заохочуєте нас до щирої і чесної праці. Ви підпогаєте нас, молоденьку українську громаду, а ми за те станемо колись у пригоді вам, старшій українській громаді.

На закінченнє я в імени всіх дітей сеї нашої школи підношу щирий і грімкий оклик:

Слава українській народній школі в Ню Йорку!

Слава нашій українській громаді в Ню Йорку!

Слава всій Соборній Україні!

Слава!

Слава!

Слава!

Трикратний оклик „слава" повторила з великим одушевленнєм присутна в салі шкільна дітвора.

На обох іспитах і на концерті було доволі людей (хоч тепер літня горяча пора!), а се найліпший знак, що наша школа в Ню Йорку, яка належить до Обєднання, має у громадян симпатію. Шкільний уряд, батьки дітей і спорий гурток тямучих людей хочуть, щоби їх рідна школа станула на висоті своєї задачі і тому вже заздалегідь ладяться, щоби по вакаціях записалося до неї як найбільше української дітвори. Щасть, Боже!

Один з батьків.

НОРТ ДЕТРОЙТ, МИШ.

Шкільний концерт.

В неділю 17. червня с. р. в салі Української Нар. Школи при 12340 МкКей Стріт по ініціятиві Шкільного Комітету та під орудою місцевого учителя п. І. Кривого відбувся святочний концерт в память 12. роковин смерти нашого геніяльного поета і письменника Івана Франка.

Програма почалася вступним словом п. І. Кривого, який коротенько зясував ціль та значіння такого свята, після чого діточий хор виконав кілька пісень. Під час співу „Ви жертвою в бою" присутні встали з місць на знак пошани до великого поета.

Соля і дуети змінялися орхестрою школи під управою п. Гевуся.

Деклямації тай взагалі усі точки відповідали дійсній торжественности свята. Закінчився концерт рефератом про життя і творчість Івана Франка, відчитанням п. І. Іванчуком.

Учасник свята.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й.

Звіт Комітету Допомоги для села Помонята, пов. Рогатин.

Заходом Комітету Допомоги нашому рідному селу улаштовано баль з представленням „Поцілунок Юди" на ціль будови Українського Народного Дому в Помонятах. Чистий дохід виносить $149.15. Перед тим зібрано добровільними датками $380.00. З того вислано до краю $250.00. Поштова оплата $5.00.

Отже на руках касієра лишається разом $274.15, які будуть вислані зараз по отриманню відповіді про попередню пересилку.

За комітет:

Кирило Буняк, секретар.

ПОЗІР! PLAINFIELD, N. J. ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВ. ім. І. ФРАНКА відділ 372 Укр. Нар. Союза

— устроюється —

ДРУГУ ТОВАРИСЬКУ

ЗАБАВУ

(ПІКНІК)

ПІД 101-ЛІТНІМ ДУБОМ ПРИ OLD RARITAN ROAD У ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

В НЕДІЛЮ, 15. ЛИПНЯ 1928 Р.

Початок в год. 1-ій попол.

Вступ 25 центів.

Знамениті напитки й закуски.

Просимо всі дооколичні Товариства і Братства У. Н. С. і У. Р. С. о численну участь, а забавимося як одна родина під тином здорового дуба.

Дохід зі забави в цілости на будову У. Н. Дому в Плейнфілд. 156,60,2

Дороговказ: Їхати Park Ave. до Maple Ave., опісля Maple Ave. догори аж на місце забави. При Maple Ave. будуть на правій руці прапорці.

ПОМЕР 126-ЛІТНІЙ СЕРБ.

В селі Зубич (в Боснії) помер тамошній селянин Мато Франчіч, проживши 126 літ. Найстарший той Серб був тричі жонатий. З першою жінкою жив 13 літ, з другою 40, а з третьою 8. Оставив вісім дітей, з яких наймолодша „дитина" має 42 роки. Старий Франчіч був справжній силач, а ще боялися його навіть, як уже був старцем. До смерти мав усі зуби здорові і сильні. В день смерти ще, як звичайно, вийшов на досить високу гору з люлькою в зубах. Вечером, як клався спати, сказав, що чується змучений. Потім заснув і вже не пробудився. Рано найшли старця в ліжку в поставі, в якій звичайно спав.

ПОЗІР! ТРОЙ, Н. Й.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКР. ГРОМАДИ в ТРОЙ, Н. Й.

— відбудеться —

ВІДЧИТ

В ЧЕТВЕР, 12. ЛИПНЯ 1928 Р.

(Thursday, July 12th, 1928)

(на свято Петра і Павла)

В УКР. ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ, THIRD & MONROE STS.

Початок в год. 7.30 вечером.

Відчит на тему **ЦЕРКВА І ДЕРЖАВА** виголосить п. Василь Свистун, що приїхав з Канади та обїздить з своїми відчитами Америку.

Імя п. Свистуна знане широко між Українцями в Канаді і Америці як основателя інститутів ім. Петра Могили і організатора української православної церкви в Канаді та голови партії Українських Самостійників.

На відчит проситься всіх Українців з Трою, а також з Watervliet, Cohoes, Amsterdam, Herkimer, Hudson, без ріжниці їх переконань і приналежностей. — **Комітет.** 156-7

ХТО БУВ

В МИНУВШУ НЕДІЛЮ В СІЧОВІМ БАЗАРИ В НЮ ЙОРКУ З ПРОВІНЦІЇ.

М. Ясіновський з **Гінсдейл, Н. Г.**, з 10-літним сином музикантом, котрий грає на тромбон, батько на цимбали, а брат Каспер на скрипку; мають приняти грати на рекорди, ручать, що збітують Гуменюка.

А. Романчук з **Бікон, Н. Й.**, специяльно за рекордами.

Й. Цибух з **Луверн, Па.** Радився, чи можна би отворити там такий стор, щоб Українці мали все, як тут мають.

Гнат Мартинюк з **Йонкерс, Н. Й.**, купив деск для свого хлопця. Хоть таке він міг набути в Йонкерс, але, каже, „лучше в свого".

І. Хованець і Й. Дмуховський з **Пасейк, Н. Дж.**, два тенори, ліричний і драматичний, оба мають гарні пісні до наспівання на рекорди.

С. Мисак з **Джерзи Сіті, Н. Дж.** Набрав цілу купу рекордів і замовив собі нове радіо вставити до його грамоофна.

Н. Якимів з **Картерет, Н. Дж.**, (бучер бой), замовив для свого боса стінні календарі на рік 1929, котрі Січовий Базар видав.

Н. Мельник з **Сиракюз, Н. Й.**, з дочкою. Накупили звійок на пяно і ноти та пішли оглядати місто.

А. Ковальчук з **Гавлей, Па.** Приїхали автом спеціяльно по лемківське весілля. Місис Ковальчук, коли тухала рекорди, то плакала, як в краю на весіллю.

Н. Швець з **Рачестер, Н. Й.**

А. Мамчак з **Теривіл, Конн.**

Д. Любузний з **Куртіз Бей, Мд.**

Записала Галя Тинецька.

A VOICE FROM HOME

НОВІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ БРУНСВІК

59036 ГАМАЙ КИЦЮ (полька) / ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ — Андрій Цибульський сольо на гармонії
59054 ОЙ ДУБ, ДУБА / ЖУРО МОЯ, ЖУРО — Петро Ґурський з Парубками
59055 ПЯНИЦЯ—БЛУДНИЙ СИН / НІЧ НА УКРАЇНІ — Петро Ґурський з Парубками

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНІ РЕКОРДИ

57011 ЗАЗУЛЯ ВАЛЬЦ (вальц) / ТАНЕЦЬ ЛЮБОВИ (вальц) — Мійська Банда
58092 СМЕРТЬ МАРҐАРЕТИ, з опери Мефістофеля / НОРМА-ОВЕРТУРА, з опери Норма — Орхестра ді Армоніка ді Брунсвік

УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ, ВИДАНІ ПОПЕРЕДНО

59030 ЧИГИРИНСЬКИЙ ГОПАК (Гопак) / МЕТЕЛИЦЯ (Танець) — Українська Орхестра Корнієнка.
59038 ГОРЕ НАМ З БАБАМИ (комічний скеч) / СТЕПАН В АМЕРИЦІ (комічний скеч) — С. Сарматів і Ансамбль.
59040 ЯК ПІШЛА Я ПО СУНИЦІ У ЛІС — М. Машір і І. Басманів. / ЧОГОЖ ВОДА КАЛАМУТНА (пісня Наталки) — Марія Машір, сопран.
59043 ХВИЛЯ — ВАЛЬС (вальс) / ВЕЧЕРНИЦІ (потпури) — Українська Дута Орхестра.
59048 ЛЕСҐІНКА / КАВКАЗЬКА МЕЛЬОДІЯ. — Кавказька Орхестра
59051 КНЯЗЬ РЕВУХА (народна пісня) / ГЕЙ НЕ ДИВУЙТЕ (народна пісня) — Київський Квартет.

Всі Рекорди 10-цалеві, коли інакше не означені.

Всі 10-цалеві рекорди 75 ц.
Всі 12-цалеві рекорди $1.00

„ДВА ГАРНІ КАВАЛКИ НА КОЖДІМ РЕКОРДІ БРУНСВІК".

BRUNSWICK-BALKE-COLLENDER CO.
623 WABASH AVE. CHICAGO, ILL.
799 SEVENTH AVE., NEW YORK CITY,
358 BAY STREET, TORONTO, Canada

Panatropes · Radiolas · Records
Brunswick

Babies Love It

For all stomach and intestinal troubles and disturbances due to teething, there is nothing better than a safe Infants' and Children's Laxative,

MRS. WINSLOW'S SYRUP

ВЕЛИКА БОРОТЬБА

Владек ЗБИШКО

ВЕЛИКИЙ ПОЛЬСЬКИЙ СИЛАЧ

— проти —

ІВАНА ЗЕЛІЗНЯКА

ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО СИЛАЧА.

Збишко поставив $1000, що положить Залізняка два рази в одній годині.

БУДУТЬ БОРОТИСЯ ЩЕ ТРИ ПАРИ.

В СУБОТУ, ДНЯ 7-ГО ЛИПНЯ 1928 РОКУ

В ГАЛИ PIONER CLUB

155 Іст 24. улиця, межи Лексінґтон і 3-ою Евню, Ню Йорк, Н. Й.

Тікети по $1.00, $2.00 і $3.00.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕР.

ЖАН ПФЕФЕР, менаджер.

УВАГА! НЮ ЙОРК, БРУКЛИН! УВАГА!

Двадцять Злучених Товариств міста Ню Йорку і околиці

УЛАШТОВУЮТЬ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

в неділю, дня 8-го липня 1928 р.,

в ULMER PARK, FOOT OF 25th AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

ПАРК ОТВОРЕНИЙ ВІД ГОДИНИ 11-тої РАНО. ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Запрошується всіх українських робітників і робітниць прибути громадно на цей ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК і провести весело час між знакомими. 155-6

ПЕРШОРЯДНА [illegible] МУЗИКА ПІД УПРАВОЮ СЕРБИНСЬКОГО.—СМАЧНІ ПЕРЕКУСКИ. ОСВІЖАЮЧІ НАПИТКИ. РІЖНІ ЗАБАВКИ. БАГАТО НЕСПОДІВАНОК.

ДОРОГОВКАЗ: Take at any B. M. T. Subway Station „West End Line" Coney Island Train and get off at 25th Ave. Station, Brooklyn, N. Y. Park at right hand. — Fare 5 cents only!

Feen-a-mint
The Laxative
You Chew
Like Gum
No Taste
But the Mint
At Druggists—15c, 25c

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядженням абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепровадже спадкові справи; поліагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

ВДАВАЙТЕСЯ ДО
DR. ZINS' СПЕЦІЯЛІСТИ
Помагаю скоро в нервових і шкірних недугах, хронічні нароSти, загальне ослаблення, нирок, ревматизм, жолудок, внутрішні хороби та груди. Без ріжниці, як довго хоруєте, я можу помочи вам. Оплати умірковані. Огдини пацієнта переводжу особисто. Поради і огляди даром.
DR. ZINS
Спеціяліста. Основ. 28 літ.
110 EAST 16th ST. N. Y.
межи 4th Ave. & Irvington Pl.
Денно 9—8 веч. Неділі: 9—4 попол.

Др. А. Л. СИЗАР.
Доктор і Хірург, Спеціяліст у всіх хоробах і операціях від очий, ух, носа і горла. Найновіша метода діягнози і куракції.
127 E. 84th ST., NEW YORK, N. Y.
межи Park і Lexington Aves.
Години: 10. до 12. рано, 6. до 8. вечер
Неділі 10. до 1. пополудни.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів Київського Зайцевського шпиталя.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York.
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

ПАТЕНТИ
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.
Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Ообі висилаємо, на жадання, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас. Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

ПРОФ. N. J. ROSSETTI, ЙОГО ЗІЛЛЯ І НАУКОВИЙ ДОСВІД
Покінчить вашу хоробу своїм новим способом. Жадних лікарств, діет не треба, лишень зілля і наукова опіка. Охотно дати вам повну сатисфакцію. Без ріжниці, що ви пробували, або що вам бракує, прийдіть і попробуйте його зілля, а здивуєтеся результатами, які осягнете з него. 152,4,6
Prof. N. J. ROSSETTI,
610 FRONT ST., MINERSVILLE, PA.
Офісові години: Денно від 9. до 12. і 2. до 7. Неділі від 10. рано до 1.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗІ СПОРТУ Й ГІГІЄНИ.

У Пайонірс Спортинг Клюб відбулися в суботу, дня 30. червня, великі змагання професійних борців, у котрих між иншими виступав український борець Іван Залізняк.

Противником його був французький борець Деглен. Залізняк побороз його в 54 мінутах.

Комиссінер борцівства заявив, що Владек Збишко визвав Залізняка на боротьбу й зложив 1,000 долярів як заклад, що положить Залізняка 2 рази до години. Залізняк приняв визов, згодився, щоби боротьба відбулася в суботу, 7. липня, в тім самім місці.

КАВА І ЗДОРОВЛЯ.

Згори треба зазначити, що на питання: пити каву чи ні, годі відповісти „так" або „ні". Можна порадити лише золоту середину. Лише кілька випадків є таких, що правдивої зернистої кави не вільно пити, або можна пити дуже обережно.

Важне є, чи кофеїну, яка є в каві, споживаємо саму, чи разом із иншими сирими продуктами.

Ще богато сперечаються в справі впливу кави на травлення, на жолудок і на кишки. Одні кажуть, що кава помагає травленню, инші навпаки. Треба зазначити, що кава, як і инші страви (прим. молоко або овочі) для одних є шкідна, для инших ні.

Тому теж лікарі приписують деяким пацієнтам каву, як побуджуючу травлення і напевно часто з добрим успіхом. Але приміром в Єгипті, Каірі часто трапляються жінки, що нездужають на травлення, хоч, як відомо, пють каву. Самособою, що коли лікар лічить хорого, порадить йому пити каву, то тут відграє теж значну ролю суґгестія. Не треба забувати, що кофеїна збільшує натиск крови.

Хто хорий на ревматизм (костолім), не повинен пити кави і чаю. Таксамо при недомаганнях нирок.

Дуже важне є ділання кави на нервову систему, себто на мозок і решту цеї системи.

Що кава часом впливає на сон, це є відомо. Але й це залежить від особи. Є навіть сильні люди, які після того, як випили в 6-ій годині вечером склянку кави, не можуть уже вночі спати, а иншим це нітрохи не шкодить.

Люди, яких нервова система більше хвилюється, не повинні пити кави. Иншим нервовим, неврастенікам, пригнобленим не все треба забороняти пити каву. Часом вона може бути їм навіть помічна. Рішати про це повинен лікар.

Для здорового кава може бути шкідливою лише тоді, коли не її забогато. Кілька горняток молочної кави зовсім не можуть зашкодити. Люди, що ніколи не пили кави, можуть пити її лише дуже обережно. Дітям краще не давати кави.

З „отруй": алькоголь, нікотина, кава є ще найменше небезпечна. Навіть алькоголь, нікотина, в дуже малих скількостях не шкодять декому. Хто боїться пити справжню каву, може пити ячмінну, але вона не має з кавою нічого спільного. Є теж кава, з якої штучно витягають кофеїну, але все таки вона має в собі трохи кофеїни (0.006 грамів кофеїни на 7 десятих літри, себто на дві філіжанки кави).

Кава завоювала собі весь світ і вже нема такої сили, щоби люди відучилися зовсім пити її. Деякі вчені твердять, що кава, як напиток, знана була вже в старину. Учений Гаер докаує навіть, що загадка про каву є вже в Старім Завіті. Інші кажуть, що люди навчилися пити каву щойно в 10-ому столітті після Хр. Череда кіз (інші джерела кажуть, що верблюдів) найлася овочів із кавових корчів, що росли дико, тай стали такі живі і веселі, що скакали і не спали цілу ніч. Пастух розказав це ігуменові арабського монастиря. Ігумен здогадувався, що то може бути наслідком поживи, перешукував околицю тай так натрафив на зерната кави.

ВІДОЗВА

до односельчан села Вербиці, повіт Бібрка, Галичина.

Дорогі Земляки!

Богато вже подій перенесло наше село. Пережили світову війну, українсько-польську, а тепер мусимо звикати гнутися під ляцьким пануванням, але якось боремося з лихом. Тепер нове нещастя навістило наше село рідне село. 3. червня 1928 року страшна пожежа підчас бурі знищила 30 господарств, а люди лишилися без притулку й кусника хліба і простягають до нас свої помучені руки за допомогою.

Отже ми не повинні оставатися глухими до просьб наших братів. Ми знаємо, що голодного треба нагодувати, а нагого убрати і тому ми, американські Українці в Джемейці, зорганізували допомоговий комітет, котрий займається збиранням добровільних жертв.

До комітету увійшли: Іван Атаморів, Онисим Александрович та Максим Поштоляк.

Дорогі земляки! Страшна вістка повинна зворушити не тільки односельчан, але й більший загал. В кого горить любов до краю і своїх братів, то певно не відмовиться дати жертву, щоби помогти нещасним у їх нужді.

Жертви просимо слати на адресу:

John Atamoriv,
147-26 105th Ave.,
Jamaica, N. Y.

Комітет:
Іван Атаморів,
Онисим Александрович,
Максим Поштоляк.

— Як бизнес? Багато шифкарт продаєш?
— Тепер організую нежонатих горожан.
— Навіщо?
— От голова! Їхатимуть до Европи й женитимуться, а пізніше будуть привозити сюди. От тобі й бизнес.

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна	40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. класи) М. Матвійчука. Ціна	45 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ, о. д-ра Я. Левицького, Часть І старий завіт, часть II новий завіт	85 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, Б. Кришкевича	50 ц.
ТРЕТА КНИЖЕЧКА, М. Матвійчука	60 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК, у двох частях, Др. Ф. Колесси	75 ц.

Повисші книжки будемо висилати тільки за одержанням належитости, а з огляду на їх низьку ціну ніякого опусту дати не можемо. — Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

До Америки
СПРОВАДЖУЄМО сейчас жінок, мужів і дітий навіть до тих, що НЕ МАЮТЬ ГОРОЖАНСЬКИХ ПАПЕРІВ.
ДОЛЯРИ посилаємо по зниженій ціні ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на посліднїй почті в краю.
АТЕСТАЦІЇ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, паспорти та перміти.
Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні БИЗНЕСИ по дуже приступних цінах.
ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.
Голоситься у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну услугу. 137—
S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евню А), NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК.

ВАМ ОПЛАТИТЬСЯ РОБИТИ З НАМИ ІНТЕРЕС. — ЧОМУ?
Columbia
БО МИ Є ТОЧНІ, УСЛУЖНІ І МАЄМО НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР РЕКОРДІВ
НОВІ УКРАЇНСЬКІ КОЛЮМБІЯ РЕКОРДИ

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баритон, з акомп. орхестри.
27134F (Слабість. (Який то штоф.
ПЕТРО ОРДИНСЬКИЙ, баритон, з акомп. орхестри.
27135F (Віє вітер. (Думка про Морозенка.
УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА НАВЛА ГУМЕНЮКА; сопрано наша Роза Красновська.
27136F (Свекруха бє і плакати не дає. (Кум до куми. — Евген Жуковський, баритон.
УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА; баритон Евген Жуковський і наша Роза Красновська.
70009F (Українське весілля в Америці, часть 1. (Українське весілля в Америці, часть 2.
70007F (Український баль в Америці, часть 1. (Український баль в Америці, часть 2.
УКР. ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА. Баритон Евген Жуковський.
27128F (Заєць женихається. (Танець з під Львова
УКР. ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА. Баритон: Е. Жуковський, сопрано: наша Роза Красновська.
12" $1.25
70007F (Український баль в Америці Часть 1. (Український баль в Америці Часть 2.
УКР. ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА зі співом.
70006F (Парубки в корчмі, Часть 1. (Парубки в корчмі, Часть 2.
ЗЛОЖИВ І ВІДІГРАВ СОЛЬО СКРИПКОВЕ, П. ГУМЕНЮК.
10" 75 ц.
27115F (Попразент, Часть 1. (Попразент, Часть 2.
12" $1.25
70005F (Празник, Часть 1. (Празник, Часть 2.

УКРАЇНСЬКА СІЧОВА ОРХЕСТРА „СУРМА".
10" 75 ц.
27122F (На городі сурма грає, Січовий марш (Марш Садовського
27123F (Аркан, Гуцульський танець (Кучерява Катерина
УКР. ОРХЕСТРА ЗІ СПІВОМ.
27129F (Бандуристи (На сінокосі
КОЛЮМБІЯ ОРХЕСТРА.
12076F (Розбите серце, Вальц (Тоска, Вальц
УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ЛІРА" з акомп. орхестри.
27125F (Верховина (Де Дніпро наш
27126F (Ой, у полі нивка (Ой, у лузі
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баритон з акомп. орхестри.
27124F (Спорт Американський (Історія з пирогами.
27107F (Вії початку до кінця (Пише мені жінка
27111F (Лихо (Ні правди
27114F (Синочок (Образовний
27116F (Кумедія, тай годі (Вуйко з Пенсильвенії.
МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, баритон з акомп. орхестри.
27106F (Ой, зїди, зїди, ясен місяцю (Як почуєш в ночи (Д. Січинського)
Свящ. К. КИРСТЮК, баритон, з акомп. органа і дзвонів.
27113F (Ой, люби тай кохай (Казав мені батько
27127F (Ангел вопіяше (Плотію уснув
Д. МЕДОВИЙ, тенор в акомп. орхестри.
27130F (Така її доля (Карі очі
27121F (Дивлюсь я на небо (Взяв би я бандуру

Жадайте повного катальоґа українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (C. O. D.). Всі замовлення викопуємо скоро і ретельно. 110—
UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
6 EAST 14TH STREET, NEW YORK CITY
ФІЛІЯ: 2 WEST 32nd STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

ЖАРТИ.

Жінка: Як гадаєш, чи недобре було би перед полудневою стіною хати і посадити фігове дерево?

Чоловік: Алеж ти обережна! Чи ти гадаєш, що нинішня мода буде вічно?

— Пане доктор, мій чоловік говорить через сон, як не можнаби приписати йому якого лікарства?

— Щобиьвідвичився говорити через сон?

— Ні, щоби говорив виразніше.

Медові місяці. Сусідка чує крики на першім поверсі і бачить, як крізь вікно летять на подвіря тарілки, горшки і вазонки тай каже до розмовляючої з нею знакомої:

— Видно, що ті пани з першого поверха вже вернули з пошлюбної подорожі.

Господиня (до наймички): Ганю, але чи ти знаєш добре свого нареченого?

Наймичка: О, знаю добре, прошу пані! Не знаю ще лише, як називається і де мешкає.

Суддя (до обвинуваченого): А тепер що ви можете сказати на свою оборону?

Обвинувачений: Все мені тут найзнішній суд пригадує, що я зробив, алеж прецінь панове судді повинні призадуматися, скільки то ріжних річей я не зробив, а тоді може зрозуміють, яка я порядна людина.

— А ти чому на кулях ходиш?
— Я мав нещасливий випадок на залізниці.
— І вже не можеш ходити зовсім без куль?
— Лікар каже: „Так", адвокат каже: „Ні", то я слухаю адвоката.

— Що є з твоїм конем, що ти так мучишся коло нього?
— Не хоче тягнути і все йде назад!
— А то ти немудрий! І так мучитися надармо! Та запряжи коня в противний бік, на зад головою!

Суддя: Хочете розвестися з вашою жінкою — а чи маєте якусь оправдану причину?

Клієнт: Дуже добру партію, пане суддя!

Вона: Може я бігала за тобою!?

Він: Ні! Але папка на миші також не бігає за мишами, а таки ловить їх!

Малий Славко боїться іти до лікаря вирвати хорий зуб. Його брат Олег хоче його потішити і каже: Иди Славку, будеш мати чистити один зуб менше!

НА СЕЛІ. Професор: А чи знаєте, господарю, що то нездорово ставити стайню так близько хати.

Господар: Але ще якось, Богу дякувати, не здохла ме ні жодна худобина!

— Пізнаєте мене?
— Ні, я вас не знаю.
— Я той нещасливий, що пять літ тому втік був із вашою дочкою. Живую двоєго. Простіть мені і візьміть собі її назад.

Діти.

— Мій тато боксер. Він як побється, так йому зараз і віддають.
— А мій тато коли побється з мамою, сам нейду віддає.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ у важній справі Юстину Пащетине зі Стратина, пов. Рогатин, Галичина, котра перебуває десь в Бруклині. Хтоби про неї знав, або вона сама, прошу зголоситися до:
P. LUCIW,
1916 W. 88th St., Chicago, Ill. 155-6

ПОШУКУЮ Марії Бялої і Марії Пуцка, походять з села Радехова, пов. Ярослав, Галичина. Хто би про них знав, або вони самі, прошу писати до: ANIELA NIEWIADOMA, Rua Augusto Stelfeld № 683, Curityba, Parana, Brasil. 156-7

ВДОВЕЦЬ бездітний пошукує господині дому в віці від 30 до 35 літ, вдови бездітної або дівчини, доброго характеру, я посідаю гарну реальність. Інтересовані прошу голоситися до:
P. L., c/o SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J. 155-6

НА ПРОДАЖ фарма 178 акрів, сталий гостинець, знамениті будинки, 25 штук худоби, 4 коні, 8 безрог, 50 курей, фармерські знаряди, посів. Ціна за все $8,500, часть готівкою; муж помер, фарма мусить бути продана. Голоситися під ч. 407 MOHAWK ST., HERKIMER, N. Y. 156-9

ТРИ КІМНАТИ до винайму, кімнати великі і чисті, електрика, гес, горяча вода, ванна, коло стації елеветора Express і локал, дім корпораційний, близько української школи, рент умірковааний. Голоситися до Janitor, 1916 — 3rd Ave., near 106 St., Apt. 1, New York. S. D. Burnett, Manager. 156-7

ВЕЛИКА НАГОДА для тих, що бажають набути собі землю в добрім місци і за малі гроші, помежи Camden і Atlantic City, N. J., межи коліями Pensylvania і Reading; земля продається по $50 за акр. По дальші інформації голоситься до: 156-6
ELIAS CAPP,
Box 48, Winslow, N. J.

ПО ПРИЧИНІ СМЕРТИ ВЛАСТИТЕЛЯ можна купити дешево слідуючі реальности в стейті Конектікут: Фарма 300 акрів, нинішні ліс, дому нема, за $1,200 на сплати. — Три четвертих акра, пул рум і салун і два доми на головній дорозі за $11,000. — Дім на 6. родин і три склепи, пів акра, за $8,500, часть готівкою. — Дім осібняк 5 кімнат за $3,000, другий дім за $11,000. — Домик за $800, в самім місточку близько стації. По дальші інформації голоситися до: John Michalczuk, R. F. D. 4, Lowville, N. Y. 155-6

АГЕНТИ — Ми започаткуємо вас в інтерес і поможемо щоб вам успішно іти. Непотреба ні капіталу ні знання. Вільні вже дні або час. Можете заробити $50—$100 тижнево. Пишіть Madison Products, 562 Broadway, New York. 210—

ЩЕ ЗА СПРОВАДЖЕННЄ РІДНИХ.
Липня 1-го входить в силу новий закон, даючий право кождому горожанинові (навіть тим, що не мають і перших паперів), стягнути в першій черзі своєї жену і дітий, а також других фамілійних членів. Інформації в тих справах удїляється безплатно старий спеціаліст по еміграції, нотаром В. Кругляк. 148—
V. KRUGLAK,
151 Avenue A, New York City.

ФАРМА в стейті New York, 45 акрів чорної землі, всюда рівнина, поля і ліс, фарма обсаджена і обсіяна, всі будинки нові, дім на 8 кімнат, 2 коні, 3 корови, свині і кури, всілякі машинерія, 2 милі до міста фабричного, околиця українська. Ціна за все $6,500, часть готівкою $1,500 і по $100 річно. Голоситися до: P. Kutynsky 428 Howe Ave., Passaic, N. J. 156-60

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

СТЕФАН І. ЕВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева. Доставляються автомобілі на весілля, хрестини і другі оказії. Звертайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Mr. T. Knowitt — They can't charge him for something he doesn't get — By Thornton Fisher